

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ПРАВО НА ОСВІТУ

Кардаш А.Є.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. Турута О.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. філософії

м. Харків, Україна

тел. +38 (098) 715-96-46.

In contemporary world, technology is developing very rapidly. Artificial intelligence is not exception, it is used in various areas of human life. But because of its functionality, it can be used for both good and bad purposes. One of the most popular applications of artificial intelligence is sphere of education. This article examines the benefits and harms of using AI and how it affects the lives of pupils and students.

На початку ХХІ століття дуже стрімко почали розвиватися нові технології, в тому числі і штучний інтелект (ШІ). З кожним роком ШІ розвивається та стає здатним ефективно вирішувати більше коло задач. Штучний інтелект відрізняється від людського: він не втомлюється, не піддається впливу емоцій та здатний обробляти величезні масиви інформації за короткий час. Саме ці переваги роблять ШІ-рішення ефективними в ряді галузей. Впровадження технологій штучного інтелекту в різні сфери життя здатне якісно змінити їх і підвищити результативність будь-якої роботи. Багато функцій, які, зазвичай, виконувалися людьми, стають все більш автоматизованими [1].

У розвинених країнах загальна освіта є обов'язковою і кожен громадянин має право на здобуття певного рівня знань. Без базової освіти стає неможливим подальший розвиток людини як спеціаліста, а вищу освіту можна вважати першою сходинкою кар'єрного зростання. Тому актуальним питанням, що потребує дослідження, є вплив штучного інтелекту на право на освіту. В залежності від зацікавленості учнів (студентів), від їх уподобань та життєвих цілей, їм потрібно багато чому навчитися, опанувати дуже багато предметів та областей. Разом з тим, через великий обсягу навантаження і брак часу для окремих людей отримання якісної освіти може стати непосильним завданням. У зв'язку з цим вчені почали використовувати технології ШІ в сфері освіти. Отже, доцільно розглянути, які можливості надає ШІ людству у сфері освіти. Так, приклад, системи штучного інтелекту можуть адаптуватися під конкретні (унікальні) інтереси, рівень знань та хобі учнів і розробити персональний план навчання, мотивуючи та допомагаючи засвоїти необхідні області освіти. До того ж, ШІ може приділити безліч часу учню, на відміну від викладачів, ресурси яких обмежені. Також, використовуючи інструментарій, який пропонують системи штучного інтелекту, викладачі мають можливість надавати більш якісні і професійні послуги учням:

рекомендувати найкращу літературу та отримувати експертні поради викладачів з інших закладів освіти, отримувати інформацію про прогалини в курсі та, навіть, розкривати слабкі сторони учнів, з'ясовувати, які теми потрібно додатково пояснити для рівномірного рівня знань групи тощо. ШІ здатен не лише економити час студентів, але і викладачів, самостійно оцінюючи тести та домашні завдання, відповідати на запитання та пояснювати помилки, як логічні, так і граматичні.

Таким чином, системи штучного інтелекту завдяки своєму функціоналу надають багато можливостей у сфері освіти. Але на цьому, потенціал ШІ не вичерпується. Завдяки постійному оновленню та розвитку технологій, все більше набуває актуальності проблема можливості ШІ виконувати роботу за студентів. Так, за останній час дуже популярним став чат-бот ChatGPT, розроблений компанією OpenAI, який дуже успішно виконує свої функції виконання запитів користувачів. Він може з легкістю виконувати безліч задач для студента: від запиту на написання тексту чи питання тесту до розроблення програмного коду та написання курсового проекту чи дипломної роботи. Доказом може слугувати стаття технічного письменника Дена Гілмора, який використав ChatGPT у студентському завданні та виявив, що згенерований ним текст відповідає тому, що міг би надати розумний студент, і висловив думку, що перед академічними колами постають дуже серйозні проблеми [2]. Дійсно, цей чат-бот пише унікальні тексти на основі багатьох знань, і не створює плагіат, що ставить під сумнів добросовісність написання робіт студентами.

Підводячи підсумок, важливо зазначити, що використання систем ШІ у сфері сучасної освіти є дуже зручним та важливим, оскільки надає безліч можливостей. Але разом з тим ШІ несе в собі виклики для сучасної освіти, а тому потребує детального дослідження та встановлення певних правил.

Список використаних джерел

1. Турута О.В., Турута О.П. (2002). Штучний інтелект крізь призму фундаментальних прав людини. Науковий вісник Ужгородського Національного університету. Серія: Право. – Вип. 71. С. 49-54.

2. Hern Alex. AI bot ChatGPT stuns academics with essay-writing skills and usability. Режим доступу:

<https://www.theguardian.com/technology/2022/dec/04/ai-bot-chatgpt-stuns-academics-with-essay-writing-skills-and-usability>